

ingediend op **1030** (2021-2022) – Nr. 1
29 november 2020 (2021-2022)

Ontwerp van decreet

over het Vlaamse internationale
beurzenprogramma voor topstudenten

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 21 september 2021	9
Advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media	13
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad.....	17
Voorontwerp van decreet van 15 oktober 2021	31
Advies van de Raad van State	35
Ontwerp van decreet.....	43

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Het Vlaamse regeerakkoord 2019-2024 maakt melding van het feit dat op innovatief vlak de minister (bevoegd voor Buitenlands Beleid) een nieuw programma opzet waarin jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière kunnen doen, bij de beste kennisinstellingen ter wereld. Als kennis-economie en innovatiemotor bouwt Vlaanderen op die manier een netwerk op met de belangrijkste kenniscentra ter wereld. Voorliggend ontwerp van decreet voorziet in het juridische kader voor de toekenning van de beurzen.

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2019-2024 vermeldt: "We zetten een nieuw programma op, in afstemming met VLIR, waarin we jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière laten doen, bij de beste universiteiten in de wereld. Hierdoor bouwt Vlaanderen een netwerk op, met de belangrijkste kenniscentra in de wereld." (VLIR: Vlaamse Interuniversitaire Raad).

De beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024 bepaalt: "Vlaanderen moet in het buitenland ook gekend zijn als een innovatieve topregio, met performante bedrijven, toponderzoeksinstituten, vernieuwende clusters, logistieke troeven, en talentvolle en goed opgeleide mensen. We zetten een nieuw programma op, in afstemming met VLIR, waarin we jaarlijks de beste studenten een verlenging van hun academische carrière laten doen, bij de beste universiteiten in de wereld. Hierdoor bouwt Vlaanderen een netwerk op, met de belangrijkste kenniscentra in de wereld."

De Vlaamse Regering keurde op 9 juli 2021 de visienota Internationaal Beurzenprogramma goed.

B. Inhoud**Doelstellingen**

Om de zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen als 'State of the Art' internationaal te versterken en om Vlaanderen als innovatieve topregio nog meer op de kaart te zetten, wordt er een nieuw beurzenprogramma opgezet waarin jaarlijks de beste studenten een kans krijgen om hun academisch traject te verlengen aan de in hun vakgebied beste kenniscentra in de wereld.

Het beurzenprogramma streeft ernaar om:

- de monetaire barrière weg te nemen die in veel gevallen studies aan de beste kennisinstellingen ter wereld belemmert, en dit voor zo veel mogelijk uitzonderlijk talentvolle Vlaamse studenten;
- een internationaal netwerk van talentvolle Vlaamse studenten en alumni te ontwikkelen, en dit in verschillende vakgebieden;
- het imago van Vlaanderen in het buitenland verder te versterken via dit netwerk en via de impact die de leden van dit netwerk hebben op de maatschappij waarin zij actief zijn.

Door het genereren van een internationaal netwerk van Vlaamse topstudenten en -alumni, wil dit beurzenprogramma bijdragen tot het verder versterken van de zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen in het buitenland. Mede door hun

excellente vorming en de interculturele kennis, competenties en inzichten die de leden van dit internationale netwerk hebben opgebouwd tijdens hun studies in het buitenland, zullen deze studenten en alumni een positieve impact hebben op de maatschappij waarin zij actief zijn – in Vlaanderen of daarbuiten.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het voorliggende ontwerp van decreet voorziet in het juridische kader voor de toekenning van de beurzen.

Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren (JoKER)

Het programma richt zich op mensen met een masterdiploma, dus in de regel +22-jarigen. Hierdoor is een kind- en jongereneffectrapport (JoKER) van toepassing.

Er wordt vastgesteld dat het verder studeren aan kwaliteitsvolle kennisinstellingen in het buitenland niet voor iedereen financieel haalbaar is. Deze maatregel is dan ook bedoeld om deze financiële hindernis weg te werken. Hierbij wordt de ondersteuning wel voorbehouden aan een specifieke doelgroep, geselecteerd op basis van (academische) excellentie, motivatie en engagement. Met het beschikbare budget (2 miljoen euro in 2022) kan het aantal laureaten voor het academiejaar 2022-2023 indicatief geraamd worden op een dertigtal studenten.

Voor het uitbouwen van een sterk internationaal netwerk, wordt er ingezet op actieve community building en ambassadeurschap. Deze community building en dit ambassadeurschap zullen via verschillende initiatieven worden opgezet. Zo wordt van geselecteerde kandidaten minimaal een deelname verwacht aan de events die georganiseerd worden tijdens hun buitenlandse studies en het jaar daaropvolgend, het opstellen van een getuigenis over hun buitenlandse ervaring en de gerealiseerde impact, het wegwijs maken van nieuwe kandidaten (bijvoorbeeld via een buddysysteem), het mee organiseren van het kick-offevenement voor het jaar volgend op hun mobiliteit, het mee promoten van het beurzenprogramma en de alumniwerking (bijvoorbeeld via sociale media) enzovoort.

Er zijn dus uitsluitend positieve effecten voor jongeren.

Impact op het gelijkheidsbeginsel

De beurs wordt voorbehouden aan studenten die beschikken over een masterdiploma behaald aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs en die beschikken over een uitstekende kennis van het Nederlands (artikel 3, eerste lid, 1° en 5°, van het ontwerp van decreet).

Deze verschillende behandeling van bepaalde categorieën van studenten is gelinkt aan de specifieke doelstelling van het programma om, naast de academische pijler, ook het ambassadeurschap voor Vlaanderen onder meer op het vlak van taal en cultuur te stimuleren. Een uitstekende kennis van het Nederlands is daarbij een logische voorwaarde.

De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie vereisen dat dit verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

In casu is de link van de beursstudent met Vlaanderen een essentieel gegeven van het beursprogramma. De wijze waarop die link wordt geformuleerd is zo objectief en controleerbaar mogelijk.

Zo is het niet de bedoeling om studenten uit te sluiten die geen inwoner zijn van het Vlaamse Gewest of studenten die niet het Nederlands als moedertaal hebben. Het programma staat ook open voor buitenlandse studenten die een masterdiploma hebben behaald aan een Vlaamse hogeschoolinstelling en voor studenten die kunnen aantonen dat ze over een uitstekende kennis van het Nederlands beschikken.

Implementatie

Een besluit van de Vlaamse Regering (BVR) wordt voorbereid zodat de eerste beurzen kunnen worden toegekend voor het academiejaar 2022-2023.

C. Totstandkomingsprocedure

De Vlaamse Regering keurde op 9 juli 2021 de visienota Internationaal Beurzenprogramma goed.

De Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) heeft advies gegeven op 6 oktober 2021. De SARC geeft aan dat een stimuleringsbeleid voor het toptalent in de disciplines waar de SARC over adviseert, enkel kan worden toegejuicht. Het duidt op een onmiskenbaar belang van interdisciplinariteit en van de toenemende academisering van het kunstonderwijs. De met deze maatregel beoogde studenten kunnen binnen de genoemde en cultuurgerelateerde disciplines culturele ambassadeurs zijn die het hier ontwikkeld talent een noodzakelijke internationale dimensie geven.

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) heeft advies gegeven op 12 oktober 2021.

De Vlor verwelkomt de voorziene middelen voor een beurzenprogramma voor uitgaande studentenmobiliteit van talentvolle studenten. Hij vraagt wel aandacht voor een aantal modaliteiten bij de praktische uitvoering van het programma.

In het advies wijst de Vlor er verder op dat er naast de masteropleidingen aan de Vlaamse universiteiten, ook masteropleidingen worden georganiseerd aan bepaalde hogescholen.

Daarnaast vraagt de Vlor dat het beurzenprogramma zich niet enkel zou richten op excellerende studenten in de masteropleidingen, maar ook in de professionele en academische bacheloropleidingen.

De Vlor benadrukt verder dat het gebruik van een taalcriterium waarbij de aanvrager moet beschikken over een uitstekende kennis van het Nederlands, als voorwaarde niet gangbaar is in Vlaamse mobiliteitsprogramma's.

De Vlor merkt op dat het niet alleen wenselijk is om aanvragers uit te sluiten die al eerder een beurs op basis van het decreet ontvingen, maar ook om cumulatie van verschillende beurzen voor eenzelfde buitenlandse studie te vermijden.

In antwoord op deze opmerkingen kan het volgende worden aangegeven.

De adviezen inzake de modaliteiten bij de praktische uitvoering van het programma zullen in rekening worden genomen bij de verdere uitwerking ervan.

Artikel 3, 1°, van het ontwerp van decreet bepaalt dat de beurs kan toegekend worden onder de voorwaarde dat de aanvrager op het moment van de toekenning een masterdiploma aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs heeft behaald, dus inclusief een masteropleiding aan de hogescholen.

Rekening houdend met de beschikbare financiële middelen wordt ervoor geopteerd om het programma blijvend te richten op de masteropleidingen en momenteel niet verder uit te breiden naar de professionele en academische bacheloropleidingen. Een dergelijke uitbreiding kan in overweging worden genomen in een latere fase op basis van een evaluatie van het programma.

Met betrekking tot het taalcriterium wordt verwezen naar de tweeledige beleidsambitie van het programma waarbij het ambassadeurschap voor Vlaanderen onder meer op het vlak van taal en cultuur een essentiële rol speelt. Vanuit dit oogpunt wordt dit taalcriterium noodzakelijk geacht.

Het principe dat op basis van dit decreet geen beurs kan toegekend worden als de aanvrager voor dezelfde buitenlandse studie al een andere beurs werd toegekend, wordt ingeschreven in artikel 3, eerste lid, 7°, van het voorontwerp van decreet.

De afdeling Wetgeving van de Raad van State gaf advies nummer 70.318/1 op 23 november 2021.

De Raad acht het raadzaam om in de memorie van toelichting uitgebreider te verantwoorden waarom het niet strijdig is met de grondwettelijke regels van gelijkheid en niet-discriminatie dat alleen houders van een masterdiploma aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs die beschikken over een uitstekende kennis van het Nederlands in aanmerking kunnen komen voor de beurs (randnummer 3.1).

Ingevolge deze opmerking werd onder de rubriek Impactanalyse een punt 'Impact op het gelijkheidsbeginsel' toegevoegd.

De Raad acht het raadzaam om in de memorie van toelichting verder te verduidelijken wat in artikel 3, eerste lid, 3°, van het voorontwerp van decreet moet verstaan worden onder 'kwalitatieve opleiding' en stelt voor om eerder te spreken over 'kwalitatief hoogstaande' of 'kwaliteitsvolle' opleiding (randnummer 3.2).

Ingevolge deze opmerking werd de toelichting bij artikel 3 aangevuld in de memorie van toelichting en werd artikel 3, eerste lid, 3°, in het ontwerp van decreet aangepast zoals gesuggereerd.

De Raad acht het raadzaam om in de memorie van toelichting te verduidelijken hoe "het leiderschapspotentieel en de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de kandidaat" in artikel 3, tweede lid, 2°, als toetsingscriteria zullen toegepast worden (randnummer 3.3).

Ingevolge deze opmerking werd de toelichting bij artikel 3 aangevuld.

De Raad merkt op dat, als het de bedoeling is dat op grond van artikel 5, 6°, van het voorontwerp van decreet (machtiging aan de Vlaamse Regering om de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming verder te regelen) in het uitvoeringsbesluit te regelen dat de begunstigde studenten verantwoording zullen moeten afleggen over (netwerk)activiteiten waaraan ze deelnamen om de tweede schijf van de subsidie te kunnen ontvangen, in artikel 4 moet vermeld worden dat de kosten voor die netwerkactiviteiten vergoed worden ofwel in artikel 3, eerste lid, moet toegevoegd worden dat het verrichten van netwerkactiviteiten een voorwaarde is voor de toekenning van de beurs.

Het is niet de bedoeling een afzonderlijke tegemoetkoming toe te kennen voor het deelnemen aan netwerkactiviteiten. Evenmin kan op het moment van de aanvraag beoordeeld worden of de kandidaat effectief aan activiteiten zal deelgenomen hebben. Wel zal op het moment van de aanvraag getoetst worden of de kandidaat zich

inschrijft in de doelstellingen van het programma, en in het bijzonder in zijn rol als 'ambassadeur' voor Vlaanderen (artikel 3, tweede lid, 3°). De Vlaamse Regering zal in het uitvoeringsbesluit kunnen vastleggen of feedback over genomen initiatieven inzake netwerking of alumniwerking deel uitmaken van de functionele verantwoording voor de subsidie dan wel of het een voorwaarde is voor het uitbetalen van een (beperkte) tweede schijf. Artikel 5, 5° en 6°, van het voorontwerp van decreet verlenen deze machtiging. Deze opmerking geeft dus geen aanleiding tot aanpassing van de teksten.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Met dit artikel wordt een kader gecreëerd voor het toekennen van beurzen aan talentvolle studenten voor het verderzetten van hun opleiding in het buitenland.

Artikel 3

In het eerste lid wordt vastgelegd wie in aanmerking komt voor een tegemoetkoming in het kader van dit programma.

De Vlaamse Regering zal bij besluit vastleggen op welke manier deze voorwaarden zullen getoetst worden. Er zal onder meer vastgelegd worden welke documenten bij de aanvraag moeten gevoegd worden en welke documenten in de loop van de toekenningsprocedure nog kunnen aangevuld worden (aan de voorwaarden van punt 1° en 6° moet pas voldaan zijn op het moment van de toekenning van de beurs).

Het is ook de bedoeling dat in het uitvoeringsbesluit zal worden bepaald welke hogeronderwijsinstellingen in het buitenland in aanmerking zullen komen voor masteropleidingen binnen het internationale beurzenprogramma voor topstudenten. Daarbij wordt gedacht aan een lijst die wordt opgesteld op basis van een World University Rankings die internationaal erkend wordt.

In het tweede lid worden de criteria vastgelegd op basis waarvan de ontvankelijke aanvragen zullen beoordeeld worden en de wijze waarop die beoordeling zal georganiseerd worden. Deze criteria passen in de visie dat de return on investment van het programma zit in het investeren in Vlaams toptalent dat nadien een belangrijke meerwaarde voor de Vlaamse samenleving kan bieden, hetzij door in Vlaanderen belangrijke leidinggevende en/of maatschappelijk waardevolle rollen op te nemen, hetzij door in het buitenland verder door te groeien en Vlaanderen aldus sterker op de kaart te zetten. Tegelijk is het de bedoeling om een sterk internationaal netwerk van studenten en alumni van het programma op te bouwen, en via hen met kenniscentra over de gehele wereld. Dit netwerk is tegelijk een aanvulling op en gelinkt aan het officiële diplomatieke netwerk van Vlaanderen in het buitenland.

Daarom zullen de kandidaten naast hun academische excellentie ook moeten kunnen aantonen dat ze over het nodige leiderschapspotentieel en maatschappelijke verantwoordelijkheid beschikken en dat hun drijfveren passen binnen de doelstellingen van het programma. In het uitvoeringsbesluit zal worden vastgelegd hoe de criteria zullen getoetst worden, bijvoorbeeld op basis van een cv, een motivatiebrief, een essay of een interview.

In het ontwerp van decreet wordt wel al vastgelegd dat de Vlaamse Regering zich bij de beoordeling zal baseren op de evaluatie door een onafhankelijke jury, die zal bestaan uit captains of society met verschillende achtergronden (bijvoorbeeld exacte wetenschappen, humane wetenschappen, audiovisuele en beeldende kunsten, of in de muziek en de podiumkunsten) en met voldoende academische expertise.

Artikel 4

Aan de geselecteerde studenten zal een financiële beurs aangeboden worden. Het bedrag van de tegemoetkoming is afhankelijk van de locatie en van het type opleiding, en is bedoeld om de reële kosten te dekken zoals inschrijvingsgeld, de kosten voor huisvesting en levensonderhoud, en de kosten van vlieg- of treintickets heen en terug naar de bestemming.

Artikel 5

Dit artikel bevat een machtiging aan de regering om concrete regels vast te stellen voor de procedure van aanvraag, toekenning en uitbetaling van de beurzen, en de modaliteiten van beoordeling en controle.

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022, zodat de eerste beurzen kunnen toegekend worden voor opleidingen in het academiejaar 2022-2023.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management

Jan Jambon

VOORONTWERP VAN DECREET
van 21 september 2021

Voorontwerp van decreet over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. De Vlaamse Regering kan, in het kader van een Vlaams internationaal beurzenprogramma voor topstudenten, een beurs toekennen aan uitzonderlijk talentvolle studenten om hun academisch traject in het buitenland voort te zetten.

Dit programma heeft de volgende doelstellingen:

- 1° voor topstudenten de financiële barrière wegnemen die een studie aan de beste onderwijsinstellingen in het buitenland zou kunnen belemmeren;
- 2° een internationaal netwerk van talentvolle Vlaamse studenten en alumni ontwikkelen in verschillende vakgebieden;
- 3° het imago van Vlaanderen in het buitenland verder versterken.

Art. 3. De beurs kan toegekend worden onder de volgende voorwaarden:

- 1° de aanvrager heeft, op het moment van de toekenning, aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs een masterdiploma behaald;
- 2° de aanvraag wordt ingediend uiterlijk drie jaar nadat de aanvrager zijn laatste masterdiploma heeft behaald;
- 3° de aanvraag heeft betrekking op een kwalitatieve opleiding aan een buitenlandse onderwijsinstelling;
- 4° de aanvrager kan uitstekende studieresultaten in het hoger onderwijs voorleggen;
- 5° de aanvrager beschikt over een uitstekende kennis van het Nederlands;
- 6° de aanvrager is, op het moment van de toekenning, toegelaten tot de opleiding aan de buitenlandse onderwijsinstelling waarvoor de beurs wordt aangevraagd;

- 7° de aanvrager heeft nog niet eerder een beurs op basis van dit decreet ontvangen.

De aanvragen worden getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de academische excellentie van de kandidaat;
2° het leiderschapspotentieel en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin van de kandidaat;
3° de mate waarin de kandidaat en zijn drijfveren passen binnen de doelstellingen van het programma, vermeld in artikel 2, tweede lid.

Bij de evaluatie van de aanvragen wordt de Vlaamse Regering bijgestaan door een onafhankelijke jury, waarvan ze de samenstelling en de werking bepaalt.

Art. 4. De beurs wordt toegekend als tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding verbonden zijn.

Het bedrag van de tegemoetkoming wordt bepaald in functie van de raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing.

Art. 5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de volgende aspecten:

- 1° de indiening van de aanvraag;
2° de beoordeling van de aanvraag;
3° de toekenning van de beurs;
4° het bedrag van de tegemoetkoming;
5° de uitbetaling;
6° de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD VOOR CULTUUR,
JEUGD, SPORT EN MEDIA

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De heer Jan Jambon

Minister-president van de Vlaamse
regering en Vlaams minister van
Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en
Facilitair Management

uw bericht van
22 september 2021

uw kenmerk

ons kenmerk

bijslage

vragen naar / e-mail
Bart.dierick@vlaanderen.be

telefoonnummer
0486/83.53.21

Datum
6 oktober 2021

Betreft: Spoedadvies decreet Vlaamse internationale beurzenprogramma

De SARC ontving op 22 september een adviesvraag betreffende het voorontwerp van decreet over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten. Het Vast Bureau besprak deze vraag op zijn vergadering van 1 oktober en bezorgt u graag zijn reactie.

In de memorie wordt verwezen naar de beslissing van de Vlaamse regering van 9 juli 2021 over de visienota die ten grondslag ligt aan dit decreet. Hierover werd aan de SARC geen advies gevraagd. Hoewel we geen afbreuk willen doen aan deze specifieke beslissing over een beurzenprogramma willen we toch met aandrang vragen in een eerdere fase – met name bij de visievorming of strategiebepaling - de adviesraad te consulteren.

Advies verlenen enkel over de operationalisering doet afbreuk aan de strategische rol van de adviesraad. Graag hadden we immers over de totaliteit van dit beleidsinitiatief geadviseerd, gezien de in de nota aangehaalde raakvlakken. Een stimuleringsbeleid voor het toptalent in de disciplines waar de SARC over adviseert kunnen we enkel toejuichen. Het duidt op een onmiskenbaar belang van interdisciplinariteit en van de toenemende academisering van het kunstonderwijs.

De SARC is zeker geïnteresseerd om betrokken te worden bij de internationale beleidsontwikkeling. Ook dat behoort tot de kerntaken van onze adviesraad. Het internationaal belang van CJSM kan niet voldoende benadrukt worden. Weinigen twijfelen aan de excellente kwaliteit van onze culturele en mediaproducties op internationale podia, in de zalen of op het scherm. De internationale waardering voor ons erfgoed is evenzeer zeer sterk. Dat dit een pendant kan hebben in excellent academisch werk staat buiten kijf. De met deze maatregel beoogde studenten kunnen binnen de genoemde en cultuurgerelateerde disciplines culturele ambassadeurs zijn die het hier ontwikkeld talent een noodzakelijke internationale dimensie geven.

In het licht van toekomstige beleidsontwikkelingen op het snijvlak van cultuur en diplomatie of internationale uitstraling en kennisdeling zijn we graag partner om hierover mee rond de tafel te zitten.

Met vriendelijke groet,

Annick Schramme, algemeen voorzitter

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Waardevolle investering in uitgaande studentenmobiliteit, maar nood aan verdere reflectie

*Advies bij het voorontwerp van decreet over het Vlaamse
internationale beurzenprogramma voor topstudenten*

Advies op vraag van Jan Jambon, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management op 21 september 2021

Uitgebracht door de Raad Hoger Onderwijs op 12 oktober 2021 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Internationale Tendensen Hogeronderwijsbeleid op 5 oktober 2021, onder voorzitterschap van Frederik De Decker

Dossierbeheerder: Tine Degrande

Inhoud

1	Situering.....	22
2	Hoofdlijnen van het voorontwerp van decreet.....	22
3	Waardevolle investering.....	23
4	Vraag naar betrokkenheid van (hoger)onderwijsveld	23
5	Bezorgdheden bij de grote lijnen van het programma.....	24
5.1	Nadruk op talentontwikkeling naast internationale profilering.....	24
5.2	Positionering ten opzichte van andere beurzenprogramma's.....	24
5.3	Waarborgen van democratisch karakter	24
5.4	Inspiratie uit binnenlandse en buitenlandse voorbeelden	25
6	Aanbevelingen bij modaliteiten	25
6.1	Verbreding profiel van talentvolle studenten	25
6.2	Zorgvuldige beoordeling kwaliteit opleidingen	26
6.3	Objectieve en performante beoordelingsprocedure	27
6.3.1	Evenwichtig samengestelde jury	27
6.3.2	Afgelijnde en geoperationaliseerde beoordelingscriteria	27
6.3.3	Flexibele timing.....	28
6.3.4	Transparantie.....	28
6.3.5	Degelijke monitoring	28
6.4	Welomschreven bepaling van omvang en besteding van de beurs.....	28
6.4.1	Zorgvuldige bepaling van de omvang van de beurs.....	28
6.4.2	Omschrijving en inbedding van flankerende activiteiten.....	29
6.5	Voldoende omkadering.....	29
7	Tot slot.....	29

1 Situering

In het Regeerakkoord 2019-2024 en de Beleidsnota 2019-2024 voor Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking werd aangegeven dat er een nieuw programma zou worden opgezet, in afstemming met de VLIR, waarin jaarlijks de beste studenten hun academische carrière kunnen verlengen bij de beste universiteiten in de wereld. Zo kan Vlaanderen een netwerk opbouwen met de belangrijkste kenniscentra in de wereld en zich verder profileren als innovatieve topregio.

De principes en contouren van het voorstel werden vormgegeven in een visienota ‘internationaal beurzenprogramma’, waaraan de Vlaamse Regering op 9 juli 2021 haar goedkeuring hechtte.

Het juridisch kader voor de toekenning van die beurzen voor topstudenten werd daaropvolgend verder uitgetekend in een voorontwerp van decreet. De Vlor ontving bij dit voorontwerp van decreet een (spoed)adviesvraag van Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering die ook bevoegd is voor Buitenlandse Zaken. Hij vraagt de Vlor advies vooraleer de Vlaamse Regering het voorontwerp principieel heeft goedgekeurd.

In dit advies baseert de Vlor zich in eerste instantie op de informatie uit het voorontwerp van decreet. Gezien de beknoptheid van het voorontwerp van decreet neemt de Vlor ook alle andere beschikbare informatie mee, met name deze uit:

- het Regeerakkoord 2019-2024;
- de Beleidsnota 2019-2024 voor Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking;
- de Visienota ‘internationaal beurzenprogramma’;
- en de toelichting bij het voorontwerp van decreet die – zoals voorgesteld in de adviesvraag – werd gegeven aan de Vlor.

2 Hoofdpijnen van het voorontwerp van decreet

De Vlaamse Regering beoogt om, via het voorgestelde beurzenprogramma, een beurs toe te kennen aan uitzonderlijk talentvolle studenten om hun academisch traject in het buitenland verder te zetten.

Het voorontwerp van decreet schetst de doelstellingen van het programma als volgt:

- “voor topstudenten de financiële barrière wegnemen die een studie aan de beste onderwijsinstellingen in het buitenland zou kunnen belemmeren;
- een internationaal netwerk van talentvolle Vlaamse studenten en alumni ontwikkelen in verschillende vakgebieden;
- het imago van Vlaanderen in het buitenland verder versterken.” (p. 1)

In het voorontwerp van decreet worden een aantal voorwaarden voor het toekennen van de beurs, samen met een aantal evaluatiecriteria, vastgelegd. Voor de evaluatie wordt de Vlaamse Regering bijgestaan door een onafhankelijke jury.

Er wordt jaarlijks 2 miljoen euro voorzien voor een toekenning van de beurzen. De beurzen worden toegekend als tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding verbonden zijn. Het bedrag wordt bepaald in functie van de raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing. Dat impliceert dat de omvang van het bedrag afhangt van het kenniscentrum en het type opleiding.

Er wordt momenteel een Besluit van de Vlaamse Regering voorbereid, zodat de eerste beurzen kunnen worden toegekend vanaf het academiejaar 2022-2023. Het is voorzien dat het decreet in werking treedt op 1 januari 2022.

Ondanks de verdere uitwerking van het voorstel in het voorontwerp van decreet, zijn er ook nog enkele aspecten die verder moeten worden bepaald door de Vlaamse Regering:

- “de indiening van de aanvraag;
- de beoordeling van de aanvraag;
- de toekenning van de beurs;
- het bedrag van de tegemoetkoming;
- de uitbetaling;
- de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming.” (p. 2)

3 Waardevolle investering

In het verleden heeft de Vlor al herhaaldelijk het belang van wereldwijde internationale studentenmobiliteit benadrukt.¹ Hoewel internationalisering meer is dan mobiliteit alleen, blijft mobiliteit één van de belangrijkste pijlers van internationalisering. De Vlor is dan ook tevreden dat (uitgaande) mobiliteit mee wordt ondersteund en gestimuleerd via het voorgestelde beurzenprogramma voor talentvolle studenten.

De Vlor erkent dat het beurzenprogramma tegemoetkomt aan een actuele nood in het hogeronderwijsveld. Er zijn wel degelijk talentvolle studenten in het Vlaamse hoger onderwijs die hun studie wensen verder te zetten aan kwaliteitsvolle hogeronderwijsinstellingen in het buitenland, maar worden geconfronteerd met de financiële drempels. We waarderen dan ook dat de Vlaamse Overheid bereid is om hierin substantieel te investeren en bevestigen dat een dergelijk programma de ontwikkeling van die studenten ten goede kan komen.

Ondanks de waardering voor de investering in uitgaande mobiliteit van talentvolle studenten, formuleren we in dit advies onze:

- bezorgdheden rond de grote lijnen van het programma (5.);
- suggesties bij de verdere bepaling van de modaliteiten (6.).

De Vlor bepleit ook een sterkere betrokkenheid van het hogeronderwijsveld bij de verdere uitwerking en implementatie van het programma (4.).

4 Vraag naar betrokkenheid van (hoger)onderwijsveld

Het beurzenprogramma komt er op initiatief van het beleidsdomein Buitenlandse Zaken. Hoewel de Vlor het dan ook evident vindt dat het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken nauw betrokken is geweest bij de voorbereiding van het voorstel en ook mee zal instaan voor de verdere opvolging, betreurt hij ten eerste dat het hogeronderwijsveld – in de brede zin van het woord – bij de voorbereiding van het voorstel tot nu toe niet werd geconsulteerd noch werd geïnformeerd.

Een stevige inbedding in het hoger onderwijs dringt zich op, opdat het programma zou aansluiten bij de fundamentele principes en waarden van het Vlaamse hoger onderwijs en draagvlak zou vinden binnen het hogeronderwijsveld. Bovendien is het meer dan wenselijk dat de expertise en

¹ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Advies over een internationaliseringsstrategie voor het Vlaamse hoger onderwijs](#), 14 maart 2017.

ervaring in het hoger onderwijs gevalideerd wordt. De Vlor vraagt dan ook dat het Departement Onderwijs en Vorming, de koepelorganisaties, en de individuele instellingen hoger onderwijs, mee aan zet zijn bij het verder uittekenen van de modaliteiten van het beurzenprogramma. De Vlor is bereid om zijn rol hierin verder op te nemen en mee na te denken hierover (ook zie 6.).

5 Bezorgdheden bij de grote lijnen van het programma

5.1 Nadruk op talentontwikkeling naast internationale profilering

De Vlor begrijpt de beleidsambitie om de studenten die de beurzen krijgen toegewezen, mee het ambassadeurschap voor Vlaanderen te laten opnemen. Net zoals bij bestaande beurzenprogramma's voor uitgaande mobiliteit, draagt ook dit programma bij tot verdere internationale profilering van Vlaanderen en het uitbouwen van een internationaal netwerk.

Daarnaast vraagt de Vlor echter ook dat het programma voldoende onderwijsgericht is. De verdere ontwikkeling van de talenten van topstudenten aan Vlaamse hogeronderwijsinstellingen, via een verderzetting van de studie aan een buitenlandse instelling, zou centraal moeten staan.

5.2 Positionering ten opzichte van andere beurzenprogramma's

De Vlor vindt het belangrijk dat de verhouding en de complementariteit van het programma ten opzichte van bestaande beurzenprogramma's wordt bekeken en hiermee duidelijk wordt gealigneerd. Naast beurzenprogramma's die vanuit het buitenland worden georganiseerd, bestaan er ook Vlaamse beurzenprogramma's voor uitgaande studentenmobiliteit.² Het is dan ook cruciaal dat de situering van dit programma in het geheel van beurzenprogramma's helder is.

Bovendien stellen we vast dat, wanneer het voorgestelde beurzenprogramma wordt gesitueerd ten opzichte van dit geheel aan Vlaamse programma's, er voor dit nieuwe programma verhoudingsgewijs bijzonder veel middelen worden uitgetrokken. We stellen ons hier vragen bij en benadrukken dat er ook voldoende ruimte en middelen moeten zijn om te voldoen aan andere internationaliseringsnoden.

Daarnaast wordt er momenteel, op initiatief van de minister van Onderwijs, gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe, brede internationaliseringsstrategie hoger onderwijs.³ De Vlor vindt het belangrijk dat het beurzenprogramma voor topstudenten wordt ingebed in het geheel van toekomstige Vlaamse internationaliseringsinitiatieven voor het hoger onderwijs en hierin ook als troef naar voren wordt geschoven. Het beurzenprogramma moet aansluiting vinden bij de uitbouw van die Vlaamse internationaliseringsstrategie hoger onderwijs en de principes die hierin naar voren worden geschoven, en mag dus geen op zich staand initiatief zijn.

5.3 Waarborgen van democratisch karakter

Het beurzenprogramma ambieert om voor zogenaamde 'topstudenten' maximaal de toegang tot de beste kennisinstellingen wereldwijd te ontsluiten. De Vlor stelt echter voorop dat het beurzenprogramma toegankelijk moet zijn voor de hele diversiteit aan talentvolle studenten die

² Voor meer informatie over o.a. deze programma's, zie [Students on the move](#).

³ Die strategie komt er mede naar aanleiding van het Vlor-advies uit 2017. Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Advies over een internationaliseringsstrategie voor het Vlaamse hoger onderwijs](#), 14 maart 2017.

momenteel participeert in het hoger onderwijs, en niet enkel voor studenten met een hoge sociaaleconomische status.

De Vlor heeft immers een lange traditie in het streven naar een sterkere democratisering in het hoger onderwijs. De democratisering van het hoger onderwijs zal pas geslaagd zijn als alle drempels die kansengroepen ervaren bij de instroom, doorstroom en uitstroom weggewerkt zijn en als aan alle studenten, inclusief studenten uit kansengroepen, volwaardige en kwalitatief hoogstaande diploma's worden uitgereikt.⁴ Deze aandacht voor democratische principes is uiteraard ook nodig in het kader van internationale (studenten)mobiliteit.⁵

Tegen die achtergrond vragen we dan ook dat er een deontologisch kader wordt uitgewerkt om het democratisch karakter van het programma te waarborgen. De diversiteitsdoelstellingen van bestaande Vlaamse mobiliteitsprogramma's die focussen op creditmobiliteit kunnen hierbij inspiratie bieden.⁶

5.4 Inspiratie uit binnenlandse en buitenlandse voorbeelden

Daarnaast bestaan er al diverse beurzenprogramma's voor talentvolle studenten in het binnenland (zoals de Belgian American Educational Foundation) en buitenland (zoals Humboldt, Fulbright, etc.). De Vlor vraagt om de gangbare en algemeen aanvaarde praktijken (inclusief die m.b.t. het waarborgen van diversiteit) in die programma's als inspiratie te nemen voor verder uitwerken van de modaliteiten van het Vlaamse beurzenprogramma.

6 Aanbevelingen bij modaliteiten

De Vlor stelt vast dat er heel wat zaken nog verder moeten worden uitgewerkt en bepaald. In dit onderdeel van het advies formuleert hij aanbevelingen bij het verder bepalen van de modaliteiten.

6.1 Verbreding profiel van talentvolle studenten

Het beurzenprogramma richt zich op 'uitzonderlijk talentvolle studenten' (p. 2). Verderop in het voorontwerp van decreet worden er verschillende voorwaarden voor de aanvragers uitgetekend. Hieronder maken we enkele kanttekeningen bij bepaalde van die voorwaarden:

- *Nog niet eerder een beurs op basis van het decreet ontvangen:* Hoewel de Vlor die voorwaarde onderschrijft, wijst hij er ook op dat een cumulatie van verschillende beurzen voor eenzelfde buitenlandse studie niet wenselijk is. Zo'n dubbele financiering kan bijvoorbeeld worden vermeden via een verklaring op eer van elke aanvrager. Dit neemt niet weg dat de aanvrager wel al eerdere mobiliteitsbeurzen kan hebben ontvangen, binnen andere programma's.
- *Enkel voor masters die hun diploma uiterlijk drie jaar geleden hebben behaald:* De Vlor wijst er op dat er naast de masteropleidingen aan de Vlaamse universiteiten, ook masteropleidingen worden georganiseerd aan bepaalde hogescholen (bijvoorbeeld kunstopleidingen en opleidingen in de Hogere Zeevaartschool). Daarnaast vraagt de Vlor dat het beurzenprogramma zich niet enkel richt op excellerende studenten in de masteropleidingen, maar ook in de professionele en academische bacheloropleidingen. Ook

⁴ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Uitdagingen en kansen voor een toekomstgericht hoger onderwijs](#), 11 juni 2019, p. 17.

⁵ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Advies over een internationaliseringsstrategie voor het Vlaamse hoger onderwijs](#), 14 maart 2017.

⁶ Zie Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013, artikel II.352 en artikel II.353.

in de bacheloropleidingen zijn er ongetwijfeld excellerende studenten met interesse in een buitenlandse masteropleiding. Voor sommige bacheloropleidingen worden er in het buitenland zelfs unieke masteropleidingen aangeboden die in Vlaanderen niet bestaan.

Tot slot merkt de Vlor op dat het programma, omwille van de tijdsbeperking na het behalen van het diploma, niet in lijn is met het principe van levenslang leren dat steeds meer aan belang wint in de huidige samenleving en ook in het hoger onderwijs.⁷

- **Enkel voor studenten met een uitstekende kennis van het Nederlands:** De Vlor benadrukt dat het gebruik van een dergelijk taalcriterium niet gangbaar is in Vlaamse mobiliteitsprogramma's.⁸ Deze programma's zijn toegankelijk voor alle ingeschrevenen aan een Vlaamse hogeronderwijsinstelling. Ook voor dit nieuwe beurzenprogramma is het taalcriterium volgens de Vlor niet relevant. Er zijn bovendien ook bijzonder getalenteerde studenten die anderstalige opleidingen (vooral Engelstalige) in Vlaanderen volgen en de Nederlandse taal niet beheersen.

De Vlor vraagt dan ook met aandrang om het voorgestelde beurzenprogramma breder open te stellen, met name voor alle kandidaat-studenten die een diploma hebben behaald aan een Vlaamse hogeronderwijsinstelling. Dat de 'return on investment' hierbij moet worden bewaakt, daar heeft de Vlor alle begrip voor. Daarom stelt de Vlor voor om – net zoals bij Vlaamse studietoelagen – bepaalde domicilie-voorwaarden toe te voegen, om zo te vermijden dat buitenlandse studenten die tijdelijk in Vlaanderen hebben gestudeerd onbeperkt kunnen kandideren voor het beurzenprogramma.⁹

De gevraagde verbreding van het programma impliceert dat de hierboven genoemde profielen (bijvoorbeeld bachelorstudenten die een masteropleiding in het buitenland willen volgen, masterstudenten uit kunstopleidingen en opleidingen in de Hogere Zeevaartschool, studenten die geen Nederlands spreken maar wel ingeschreven zijn aan een Vlaamse hogeronderwijsinstelling) ook een aanvraag kunnen indienen voor het beurzenprogramma. De bijhorende voorwaarde is overigens wel dat de beoordelingsprocedure (inclusief de samenstelling van de jury) afgestemd is op die diversiteit.

6.2 Zorgvuldige beoordeling kwaliteit opleidingen

Een zorgvuldige beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen is cruciaal. Hierbij wenst de Vlor te benadrukken dat er, naast opleidingen in de alomtegenwoordige onderwijsinstellingen in de VS en het VK, ook ruimte moet zijn om aanvragen in te dienen voor kwaliteitsvolle (en mogelijks minder vanzelfsprekende) opleidingen aan andere (tevens minder vanzelfsprekende) kennisinstellingen.

Daarnaast moet het programma, net zoals de visienota aangeeft, maximaal toegankelijk zijn vanuit een brede waaier aan vakgebieden uit het hoger onderwijs 'zowel uit de exacte als de humane wetenschappen, maar even goed uit audiovisuele, beeldende, muziek- en podiumkunsten' (p. 2). De Vlor merkt op dat er ook nog andere domeinen zijn die onvoldoende worden gevat door bovenstaande formulering, zoals bijvoorbeeld de biomedische wetenschappen.

⁷ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Drempels wegwerken voor het levenslang leren in het hoger onderwijs. Advies voor het Vlaams actieplan levenslang leren](#), 9 maart 2021.

⁸ Ook in het verleden heeft de Vlor al gewezen op de belemmeringen die een te strikte taalregelgeving met zich meebrengt. Zie Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Advies taalbeleid in het Vlaamse hoger onderwijs](#), 14 februari 2017; Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Advies over de implementatieproblemen van de taalregeling hoger onderwijs](#), 29 januari 2015.

⁹ Ook bij Vlaamse studietoelagen worden er domicilie-voorwaarden opgelegd, zie: [Kom ik in aanmerking?](#)

Om te bepalen voor welke opleidingen er een beurs kan worden aangevraagd, zou er volgens de visienota een ‘exhaustieve, multidisciplinaire en dynamische lijst’ (p. 4) aan kwalitatieve opleidingen in buitenlandse onderwijsinstellingen worden opgesteld door het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken. De Vlor benadrukt dat hij het absoluut niet haalbaar acht om een dergelijke lijst van opleidingen aan te leggen, zelfs niet in samenwerking met het hogeronderwijsveld. Er zijn wereldwijd te veel opleidingen in te veel domeinen, waardoor het onmogelijk is om exhaustiviteit na te streven. Bovendien kan het nastreven van exhaustiviteit per definitie niet samengaan met het beoogde dynamische karakter van de lijst. We stellen ons ook ernstige vragen bij de wenselijkheid van een dergelijke lijst. In hoeverre is het, bijvoorbeeld vanuit ethisch oogpunt, verantwoord om opleidingen onderling te rangschikken? En zetten we op die manier niet de deur open voor andere landen om ook de Vlaamse opleidingen onderling te rangschikken?

De Vlor vraagt wel om de criteria en de procedure op basis waarvan de kwaliteitsbeoordeling van opleidingen gebeurt, te expliciteren in het voorontwerp van decreet. Voor de Vlor moeten de opleidingen waarvan de kwaliteit via accreditatie werd erkend, in aanmerking komen voor het beurzenprogramma. Voor de niet-geaccrediteerde opleidingen zou de jury, op basis van hun expertise en ervaring en door middel van vooraf vastgelegde criteria, kunnen beoordelen of de beoogde opleiding voor de kandidaat in kwestie in aanmerking komt voor het beurzenprogramma.

6.3 Objectieve en performante beoordelingsprocedure

6.3.1 Evenwichtig samengestelde jury

De Vlor vraagt dat de diversiteit in aanvragers die wordt beoogd, ook wordt weerspiegeld in de samenstelling van de jury. Idealiter gaat het om juryleden uit verschillende disciplines en vakgebieden, en met diverse socio-economische achtergronden.

Hoewel we ons kunnen vinden in het beoogde profiel van de ‘captains of society’ – die naast hun maatschappelijke rol zelf al buitenlandse ervaring hebben opgedaan, vragen we dat minstens bepaalde juryleden voeling hebben met het hoger onderwijs. Het gaat dan om ervaring en expertise op academisch vlak, alsook met de professionele opleidingen in het hoger onderwijs.

6.3.2 Afgelijnde en geoperationaliseerde beoordelingscriteria

Of de aanvragers ‘uitzonderlijk talentvol’ zijn, zal volgens het voorontwerp van decreet worden beoordeeld aan de hand van de academische excellentie van de kandidaten, hun leiderschapspotentieel en maatschappelijke verantwoordelijkheidszin, en de mate waarin hun drijfveren passen binnen de doelstellingen van het beurzenprogramma.

De Vlor merkt hierbij op dat het van belang is om deze beoordelingscriteria op voorhand goed afgelijnd te omschrijven en voldoende te operationaliseren. Het is immers niet evident om de criteria die naar voren worden geschoven objectief aantoonbaar te evalueren. Ook de weging van de verschillende beoordelingscriteria moet op voorhand worden bepaald en gecommuniceerd naar de aanvragers.

Wat de genoemde criteria betreft, wijst de Vlor er op dat het criterium leiderschapspotentieel slechts één aspect is van de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin. De Vlor is vragende partij om de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin van de kandidaten eerder in al zijn facetten mee te nemen. Daarnaast benadrukt de Vlor ook het belang van multidisciplinariteit. Hoewel dit aspect volgens de visienota al tot ‘het DNA van het programma’ behoort (p. 2), zou het ook een invulling

kunnen krijgen in de beoordeling van de expertise en de curriculaire en extra-curriculaire ervaringen van de kandidaten.

Tot slot vraagt de Vlor ook dat de selectie van de potentiële kandidaten de socio-economische diversiteit voldoende weerspiegelt.

6.3.3 Flexibele timing

Het is de bedoeling om aan de hand van het beurzenprogramma de studie in het hoger onderwijs met één jaar te kunnen verlengen. De Vlor vraagt om duidelijkheid te scheppen in de duurtijd en af te lijnen welke duurtijden van opleidingen al dan niet in aanmerking komen (bijvoorbeeld: 'graduate studies' die een geheel vormen van een master- en doctoraatsopleiding).

Tegelijk is de Vlor ook vragende partij om de duurtijd van de beurzen niet te strak vast te leggen, zodat die kan worden gealigneerd met de internationaal gangbare duurtijden van masterprogramma's, die niet steeds exact één jaar duren maar soms ook twee of drie jaar.

6.3.4 Transparantie

De Vlor kan het belang van transparante beoordelingsprocedures niet genoeg benadrukken. Toekomstige kandidaten moeten weten of ze al dan niet in aanmerking komen voor het beurzenprogramma, en zo ja, waarop ze moeten letten bij het voorbereiden van hun aanvraag. De Vlor vraagt ook transparantie over de criteria voor kwaliteitsbeoordeling van opleidingen, over de rol van de jury, en over de omschrijving, operationalisering en weging van de beoordelingscriteria van kandidaten.

Het is ook belangrijk dat er na afloop van alle aanvragen een vorm van systematische feedback wordt ingebouwd. Dit is nuttig voor de aanvragers zelf, maar ook voor de instellingen hoger onderwijs zodat ze na verloop van tijd expertise kunnen opbouwen rond het stellen van kandidaturen en het begeleiden van kandidaat-studenten hierbij.

Tot slot vraagt de Vlor ook om zorgvuldig een prestigieuze en klinkende naam voor het beurzenprogramma te kiezen. Dit draagt niet alleen bij tot de profilering van het programma, maar ook tot heldere en transparante communicatie.

6.3.5 Degelijke monitoring

Zodra het beurzenprogramma wordt ingevoerd, is het nodig dat er een degelijke monitoring wordt opgezet. Op basis van de opvolging van het effect van het beurzenprogramma kunnen de diverse aspecten van de beoordelingsprocedure na verloop van tijd worden bijgestuurd. De Vlor wijst er in het bijzonder op dat het van belang is om zicht te krijgen op de profielen van de studenten die uiteindelijk een beurs ontvangen.

6.4 Welomschreven bepaling van omvang en besteding van de beurs

6.4.1 Zorgvuldige bepaling van de omvang van de beurs

Het voorontwerp van decreet vermeldt dat de beurs wordt toegekend als tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding verbonden zijn. Het bedrag 'wordt bepaald in functie van de raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing' (p. 2).

De Vlor maakt hierbij de kanttekening dat het erg ambitieus is om de volledige kosten, dus zowel de studiekosten als de leefkosten¹⁰, te willen dekken. Dit is niet alleen vrij ongebruikelijk bij beurzenprogramma's, het is vooral ook niet vanzelfsprekend voor kandidaat-studenten om op voorhand die kost ten volle in te schatten.

Anderzijds wijst de Vlor er – gezien zijn eerdere pleidooi voor democratisering – ook op dat het beurzenprogramma op financieel vlak maximaal toegankelijk moet zijn voor alle kandidaten, en dus zeker ook voor kandidaten die bepaalde kosten (zoals bijvoorbeeld de leefkosten) zelf moeilijker kunnen dragen. Desgevallend kan er op het vlak van leefkosten een gedifferentieerd beleid worden vormgegeven.

6.4.2 Omschrijving en inbedding van flankerende activiteiten

De Vlor vraagt dat de flankerende activiteiten tijdens het studieverblijf voldoende helder worden omschreven. Het zou goed zijn om het vooropgestelde ambassadeurschap in te bedden in bestaande netwerkingsinitiatieven. Hierbij denkt de Vlor bijvoorbeeld aan wereldwijde alumni-netwerken, diplomatieke netwerken via het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken, etc. Op die manier worden er mechanismen ingebouwd om de 'return on investment' van het programma te verzekeren, zodat Vlaanderen wel degelijk op termijn de vruchten kan plukken van de gedane investeringen. Bovendien kunnen zo alle studenten uit de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen die voor (het verderzetten van) hun studie in het buitenland verblijven, ook diegenen die niet onder het nieuwe beurzenprogramma vallen, bijdragen tot de verdere uitbouw van een breed en sterk internationaal netwerk en het ambassadeurschap mee opnemen.

6.5 Voldoende omkadering

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt aangegeven dat het voorstel geen weerslag heeft op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten. Nochtans zal de verdere uitwerking van het programma heel wat ondersteuning vragen. In dit opzicht vraagt de Vlor dat er voldoende omkadering wordt voorzien en dat de werklast van het overheidspersoneel wordt bewaakt.

7 Tot slot

Hoewel de Vlor de voorziene middelen vanuit het beleidsdomein Buitenlandse Zaken voor een beurzenprogramma voor uitgaande studentenmobiliteit van talentvolle studenten verwelkomt, is er nood aan verdere reflectie.

Er moeten nog heel wat modaliteiten verder worden uitgetekend vooraleer het programma in werking kan treden. Bestaande beurzenprogramma's voor talentvolle studenten kunnen hierbij inspiratie bieden. Bovendien is er nood aan een brede communicatie en bekendmaking van het beurzenprogramma bij potentiële kandidaten, en aan sensibilisering over het belang van een goede voorbereiding. In het bijzonder met het oog op een diverse groep aan kandidaat-aanvragers is het belangrijk om het programma niet overhaast in te voeren.

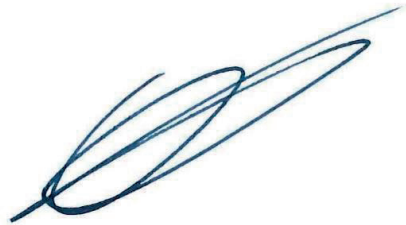
¹⁰ Vlor, Raad Hoger Onderwijs. [Bouwstenen voor een betaalbaar hoger onderwijs. Advies naar aanleiding van de resultaten van de studiekostenmonitor hoger onderwijs](#), 11 mei 2021.

Vanuit de Vlor wordt de aandacht voor talentontwikkeling naast internationale profilering en de versterking van het democratisch karakter van het programma naar voren geschoven. De verdere positionering van het programma ten opzichte van bestaande beurzenprogramma's, en de stevige inbedding ervan in de Vlaamse internationaliseringsstrategie van het hoger onderwijs, moet gebeuren samen met het hogeronderwijsveld.

De Vlor is bereid om zijn rol hierin te spelen en mee te reflecteren over de verdere uitwerking van het beurzenprogramma.

Tine Degrande
secretaris Raad Hoger Onderwijs

Veerle Hendrickx
voorzitter Raad Hoger Onderwijs

VOORONTWERP VAN DECREET
van 15 oktober 2021

Voorontwerp van decreet over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. De Vlaamse Regering kan, in het kader van een Vlaams internationaal beurzenprogramma voor topstudenten, een beurs toekennen aan uitzonderlijk talentvolle studenten om hun academisch traject in het buitenland voort te zetten.

Dit programma heeft de volgende doelstellingen:

- 1° voor topstudenten de financiële barrière wegnemen die een studie aan de beste onderwijsinstellingen in het buitenland zou kunnen belemmeren;
- 2° een internationaal netwerk van talentvolle Vlaamse studenten en alumni ontwikkelen in verschillende vakgebieden;
- 3° het imago van Vlaanderen in het buitenland verder versterken.

Art. 3. De beurs kan toegekend worden onder de volgende voorwaarden:

- 1° de aanvrager heeft, op het moment van de toekenning, aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs een masterdiploma behaald;
- 2° de aanvraag wordt ingediend uiterlijk drie jaar nadat de aanvrager zijn laatste masterdiploma heeft behaald;
- 3° de aanvraag heeft betrekking op een kwalitatieve opleiding aan een buitenlandse onderwijsinstelling;
- 4° de aanvrager kan uitstekende studieresultaten in het hoger onderwijs voorleggen;
- 5° de aanvrager beschikt over een uitstekende kennis van het Nederlands;
- 6° de aanvrager is, op het moment van de toekenning, toegelaten tot de opleiding aan de buitenlandse onderwijsinstelling waarvoor de beurs wordt aangevraagd;

- 7° de aanvrager heeft nog niet eerder een beurs op basis van dit decreet ontvangen en ontvangt geen andere beurs voor de opleiding.

De aanvragen worden getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de academische excellentie van de kandidaat;
2° het leiderschapspotentieel en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin van de kandidaat;
3° de mate waarin de kandidaat en zijn drijfveren passen binnen de doelstellingen van het programma, vermeld in artikel 2, tweede lid.

Bij de evaluatie van de aanvragen wordt de Vlaamse Regering bijgestaan door een onafhankelijke jury, waarvan ze de samenstelling en de werking bepaalt.

Art. 4. De beurs wordt toegekend als tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding verbonden zijn.

Het bedrag van de tegemoetkoming wordt bepaald in functie van de raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing.

Art. 5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de volgende aspecten:

- 1° de indiening van de aanvraag;
2° de beoordeling van de aanvraag;
3° de toekenning van de beurs;
4° het bedrag van de tegemoetkoming;
5° de uitbetaling;
6° de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 70.318/1
van 23 november 2021

over

een voorontwerp van decreet ‘over het Vlaamse internationale
beurzenprogramma voor topstudenten’

Op 15 oktober 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘over het Vlaamse internationale beurzenprogramma voor topstudenten’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 17 november 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wouter PAS en Inge VOS, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 23 november 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe een beurzenprogramma op te zetten waardoor de Vlaamse Regering een beurs kan toekennen aan uitzonderlijk talentvolle studenten om hun academisch traject in het buitenland voort te zetten aan de beste onderwijsinstellingen.

Het voorontwerp verduidelijkt de doelstellingen van het programma (artikel 2).

Tevens bepaalt het de voorwaarden waaronder de beurs kan worden toegekend en de criteria waaraan de aanvragen worden getoetst, alsook dat de Vlaamse Regering bij de evaluatie van de aanvragen wordt bijgestaan door een onafhankelijke jury waarvan ze de samenstelling en de werking bepaalt (artikel 3).

De beurs wordt toegekend als een tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding zijn verbonden, waarbij het bedrag wordt bepaald in functie van een raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing (artikel 4).

Het voorontwerp machtigt de Vlaamse Regering om bepaalde aspecten nader te regelen (artikel 5).

Het ontworpen decreet treedt in werking op 1 januari 2022 (artikel 6).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3.1. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van studenten wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Deze verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.²

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Zie bv. GwH 9 februari 2005, nr. 29/2005, B.9; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6.

Artikel 3, eerste lid, 1° en 5°, van het voorontwerp stellen als voorwaarden voor de toekenning van een beurs onder meer dat de aanvrager op het moment van toekenning moet beschikken over een masterdiploma behaald aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs, en moet beschikken over een uitstekende kennis van het Nederlands.

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt in het kader van het overzicht van de totstandkomingsprocedure enkel opgemerkt dat “met betrekking tot het taalcriterium wordt verwezen naar de tweeledige beleidsambitie van het programma waarbij het ambassadeurschap voor Vlaanderen onder meer op vlak van taal en cultuur een essentiële rol speelt. Vanuit dit oogpunt wordt dit taalcriterium noodzakelijk geacht”.

Op de vraag hoe in het licht van het gelijkheidsbeginsel wordt verantwoord dat enkel houders van een masterdiploma aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs die beschikken over een uitstekende kennis van het Nederlands in aanmerking kunnen komen voor de beurs, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Het is net de bedoeling om niet te discrimineren door de beurs voor te behouden aan inwoners Vlaams Gewest of aan studenten met Nederlands als moedertaal. De link met Vlaanderen (Vlaamse masteropleiding en kennis van Nederlands) is dus niet-discriminatoire. Het programma staat dan ook open voor alle studenten die een masterdiploma hebben behaald aan een Vlaamse hogeschool-instelling. Gelet op de doelstelling van het programma dat naast de academische pijler ook het belang van het ambassadeurschap voor Vlaanderen onder meer op het vlak van taal en cultuur, naar voor schuift is een uitstekende kennis van het Nederlands weliswaar een logische voorwaarde. Personen die het Nederlands niet als moedertaal hanteren worden dus a priori niet uitgesloten (dus niet discriminerend), maar moeten een uitstekende kennis van het NL kunnen aantonen (zoals ook het geval met het kunnen voorleggen van uitstekende studieresultaten).”

Het komt de afdeling Wetgeving voor dat de door de gemachtigde aangereikte argumenten inzake onder meer de doelstelling van het programma, dat naast de academische pijler ook het belang van het ambassadeurschap voor Vlaanderen onder meer op het vlak van taal en cultuur omvat, van aard zijn om de betrokken toekenningsvoorwaarden op een redelijke wijze te kunnen verantwoorden in het licht van de grondwettelijk gewaarborgde beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie. Hoewel zulks niet verplicht is, doen de stellers van het voorontwerp er niettemin goed aan een meer uitgebreide verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting, waarbij op voldoende wijze de doelstelling en de proportionaliteit van deze toekenningsvoorwaarden dienen te worden geduid.

3.2. Uit artikel 3, eerste lid, 3°, van het voorontwerp blijkt dat de aanvraag betrekking moet hebben op een “kwalitatieve opleiding” aan een buitenlandse onderwijsinstelling. Onder de opsomming van de doelstellingen van het programma in artikel 2, tweede lid, 1°, van het voorontwerp wordt daarbij verwezen naar een studie aan de “beste onderwijsinstellingen”.

Hierover ondervraagd, verduidelijkte de gemachtigde:

“Via een BVR zal worden bepaald dat de minister een lijst van top hoger-onderwijsinstellingen in het buitenland die in aanmerking komen voor masteropleidingen binnen het Internationaal Beurzenprogramma voor topstudenten, zal opstellen. Deze lijst wordt opgesteld op basis van een World University Rankings lijst die internationaal

erkend wordt en die zal worden geactualiseerd op basis van de jaarlijkse publicatie van deze World Ranking lists. De precieze keuze van de lijst maakt nog deel uit van het voorbereidend onderzoek voor het BVR. Er bestaan immers diverse lijsten die variëren ifv de klemtonen van de ranking (eerder opleiding gerelateerd, eerder onderzoek gerelateerd of combinaties).

(...) De rankings van de universiteiten worden afzonderlijk opgemaakt voor verschillende opleidingen. Een kandidaat zal dus bij zijn aanvraag voor een specifieke opleiding een overzicht krijgen van de in aanmerking komende universiteiten op basis van de world ranking voor deze opleiding. Vandaar de term ‘kwalitatieve opleiding’.”

Het verdient aanbeveling om die verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting. Voorts lijkt veeleer bedoeld te worden op een “kwalitatief hoogstaande” of “kwaliteitsvolle” opleiding, dan op een “kwalitatieve opleiding”.

3.3. In artikel 3, tweede lid, van het voorontwerp wordt bepaald dat één van de criteria waaraan de aanvraag wordt getoetst “het leiderschapspotentieel en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin van de kandidaat” is, welke bepaling door de gemachtigde als volgt werd toegelicht:

“Zoals [vermeld] in de Nota aan de Vlaamse Regering wordt volgende visie vooropgesteld. ‘Door het genereren van een internationaal netwerk van Vlaamse topstudenten en -alumni, wil dit beurzenprogramma bijdragen tot het nog meer op de kaart zetten van Vlaanderen als innovatieve topregio, en tot het verder versterken van de zichtbaarheid en slagkracht van Vlaanderen in het buitenland. Mede door hun excellente vorming en de interculturele kennis, competenties en inzichten die de leden van dit internationaal netwerk hebben opgebouwd tijdens hun studies in het buitenland, zullen deze studenten en alumni een positieve impact maken op de maatschappij waarin zij actief zijn – in Vlaanderen of daarbuiten.’

De return on investment van het programma zit in het investeren in Vlaams toptalent dat nadien een belangrijke meerwaarde voor de Vlaamse samenleving kan bieden, hetzij door in Vlaanderen belangrijke leidinggevende en/of maatschappelijk waardevolle rollen op te nemen, hetzij door in het buitenland verder door te groeien en Vlaanderen aldus sterker op de kaart te zetten. Tegelijk bouwen we een sterk internationaal netwerk op van studenten en alumni van het programma, en via hen met kenniscentra over de gehele wereld. Dit netwerk is tegelijk een aanvulling op en gelinkt aan het officiële diplomatieke netwerk van Vlaanderen in het buitenland.

Daarom ook dat om in aanmerking te komen voor een beurs, de kandidaten naast hun academische excellentie ook moeten kunnen aantonen dat ze het nodige leiderschapspotentieel en maatschappelijke verantwoordelijkheid kunnen aantonen.

De toetsing van dit criterium wordt vastgelegd in het BVR. Dit criterium zal in een eerste fase van de selectie worden geëvalueerd op basis van het CV, de motivatiebrief en een essay en in fase twee aan de hand van een interview met de onafhankelijke jury.”

Het verdient aanbeveling om voor de betrokken bepaling eveneens een verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting.

Artikel 5

4. Ondervraagd wat dient te worden begrepen onder “de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming”, verduidelijkte de gemachtigde dat “(d)it verwijst naar programma specifieke maatregelen die aanvullend op de VCO noodzakelijk zijn voor de controle van een correcte aanwending van de tegemoetkoming. Dit alles binnen het kader van het VCO”.³

De gemachtigde verwijst daarbij onder meer naar:

“De specifiek aan te leveren informatie om tweede schijf subsidie te kunnen ontvangen (feedback rond de genomen initiatieven inzake netwerking, alumniwerking, ...) => de MvT vermeldt op dit vlak:

‘Voor het uitbouwen van een sterk internationaal netwerk, wordt er ingezet op actieve community building en ambassadeurschap. Deze community building en dit ambassadeurschap zal via verschillende initiatieven worden opgezet. Zo verwachten we van geselecteerde kandidaten dat ze minimaal deelnemen aan de events die georganiseerd worden tijdens hun buitenlandse studies en het jaar daaropvolgend, het opstellen van een getuigenis over hun buitenlandse ervaring en de gerealiseerde impact, het wegwijs maken van nieuwe kandidaten (bijvoorbeeld via een buddy-systeem), het mee organiseren van het kick-off evenement voor het jaar volgend op hun mobiliteit, het mee promoten van het beurzenprogramma en de alumniwerking (bv. via sociale media), etc.’ ”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat een verantwoording omtrent (netwerk)activiteiten waaraan de student deelneemt of meewerkt zal moeten worden voorgelegd om de tweede schijf van de subsidie te kunnen ontvangen.

Evenwel blijkt dat in artikel 4 van het voorontwerp een tegemoetkoming voor deze kosten niet is opgenomen. Indien het de bedoeling is voor dergelijke kosten in een tegemoetkoming te voorzien, dient dit te worden geregeld in het voorontwerp.

Indien het de bedoeling is om het verrichten van deze activiteiten te stellen als voorwaarde voor de toekenning van de beurs, dient artikel 3, eerste lid, van het voorontwerp in die zin te worden aangevuld.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

³ Cf. art. 73 e.v. Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. De Vlaamse Regering kan, in het kader van een Vlaams internationaal beurzenprogramma voor topstudenten, een beurs toekennen aan uitzonderlijk talentvolle studenten om hun academisch traject in het buitenland voort te zetten.

Dit programma heeft de volgende doelstellingen:

- 1° voor topstudenten de financiële barrière wegnemen die een studie aan de beste onderwijsinstellingen in het buitenland zou kunnen belemmeren;
- 2° een internationaal netwerk van talentvolle Vlaamse studenten en alumni ontwikkelen in verschillende vakgebieden;
- 3° het imago van Vlaanderen in het buitenland verder versterken.

Art. 3. De beurs kan worden toegekend onder de volgende voorwaarden:

- 1° de aanvrager heeft, op het moment van de toekenning, aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs een masterdiploma behaald;
- 2° de aanvraag wordt ingediend uiterlijk drie jaar nadat de aanvrager zijn laatste masterdiploma heeft behaald;
- 3° de aanvraag heeft betrekking op een kwalitatief hoogstaande opleiding aan een buitenlandse onderwijsinstelling;
- 4° de aanvrager kan uitstekende studieresultaten in het hoger onderwijs voorleggen;
- 5° de aanvrager beschikt over een uitstekende kennis van het Nederlands;
- 6° de aanvrager is, op het moment van de toekenning, toegelaten tot de opleiding aan de buitenlandse onderwijsinstelling waarvoor de beurs wordt aangevraagd;
- 7° de aanvrager heeft nog niet eerder een beurs op basis van dit decreet ontvangen en ontvangt geen andere beurs voor de opleiding.

De aanvragen worden getoetst aan de volgende criteria:

- 1° de academische excellentie van de kandidaat;
- 2° het leiderschapspotentieel en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin van de kandidaat;
- 3° de mate waarin de kandidaat en zijn drijfveren passen binnen de doelstellingen van het programma, vermeld in artikel 2, tweede lid.

Bij de evaluatie van de aanvragen wordt de Vlaamse Regering bijgestaan door een onafhankelijke jury, waarvan ze de samenstelling en de werking bepaalt.

Art. 4. De beurs wordt toegekend als tegemoetkoming in de kosten die aan een buitenlandse opleiding verbonden zijn.

Het bedrag van de tegemoetkoming wordt bepaald in functie van de raming van de reële kosten voor onderwijs, huisvesting, levensonderhoud en verplaatsing.

Art. 5. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de volgende aspecten:

- 1° de indiening van de aanvraag;
- 2° de beoordeling van de aanvraag;
- 3° de toekenning van de beurs;
- 4° het bedrag van de tegemoetkoming;
- 5° de uitbetaling;
- 6° de verantwoording en het toezicht op de aanwending van de tegemoetkoming.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2022.

Brussel, 26 november 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur,
Digitalisering en Facilitair Management,

Jan JAMBON